

**КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИНИН ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА  
БАКАЛАВРИАТ ПРОГРАММАЛАРЫ БОЮНЧА БИЛИМ АЛГАН СТУДЕНТТЕРДИН ОКУУ-  
ӨНДҮРҮШТҮК ПРАКТИКАСЫ БОЮНЧА ЖОБОСУ**

**Максаты**

**1-берене.** Бул жобонун максаты - Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин орто кесиптик билим берүү жана бакалавриат программаларынын студенттеринин окуу-өндүрүштүк практикага тийиштүү эрежелерди жана негиздерди аныктоо болуп эсептелет.

**Мазмуну**

**2-берене.** Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Туризм факультетинин бардык бөлүмдөрү менен Кесиптик колледждин Туризм жана мейманкана иштетүү программасынан башка түзүмдөрдүн орто кесиптик билим берүү жана бакалавриат программаларынын студенттеринин окуу-өндүрүштүк практикасынын эрежелери бул жобонун мазмунун камтыйт.

**Укуктук негиздеме**

**3-берене.** Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин “Бакалавр жана орто кесиптик билим берүү программалары боюнча окуу-тарбия иштерин жүргүзүү боюнча нускамасынын” 16-беренесинин негизинде даярдалды.

**Аныктамалар жана кыскартуулар**

**4-берене.** Бул жободо төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

- **Университет:** Кыргыз-Түрк «Манас» университети;
- **Ректорат:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректораты;
- **Окумуштуулар кеңеши:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Окумуштуулар кеңеши;
- **Башкаруу кеңеши:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Башкаруу кеңеши;
- **Студент:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин орто кесиптик билим берүү же бакалавриат программаларынын студенттери;
- **Түзүм:** Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин факультеттери жана Кесиптик колледж,
- **Бөлүмдүн/программанын жетекчиси:** Түзүмгө караштуу бөлүмдүн/программанын жетекчилиги;
- **Практика боюнча комиссия:** Түзүмдүн башкаруу кеңеши тарабынан түзүлгөн Практика боюнча комиссия.

**Практика боюнча комиссия**

**5-берене. (1)** Окуу жылынын башында бөлүмдөрдүн / программалардын жетекчиликтери Практика боюнча комиссияга мүчөлүк кылыш үчүн бирден киши сунуш кылат. Ошентип Практика боюнча комиссия түзүмдүн башкаруу кеңеши тарабынан дайындалган комиссиянын төрагасынан жана кеминде эки комиссия мүчөсүнөн түзүлөт. Түзүмдүн курамында үчтөн ашык бөлүм / программа бар болсо, анда бирден ашык комиссия түзүүгө жол берилет.

**(2)** Практика боюнча комиссиянын иштөө мөөнөтү бир жыл. Мөөнөтү аяктаган комиссиянын мүчөсүн кайрадан дайындоого болот. Көйгөйлүү жагдай жаралса, ушул эле жол менен комиссиянын мүчөлөрү алмаштырылышы мүмкүн.

**(3)** Практика боюнча комиссия студенттин окуу-өндүрүштүк практикадан өтүшү боюнча принциптерди аныктайт жана тийиштүү бүтүм, процедура, баалоо жана текшерүүлөрдү жөнгө салат.

**Окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү мезгили**

**6-берене.** Студенттер өтө турган окуу-өндүрүштүк практиканы күзгү, жазгы жана жайкы мезгилдерде адистиктерине жараша уюштуруу керек. Зарыл болгон учурда, Практика боюнча комиссиянын макулдугу менен жайкы практика окуу жылынын ичинде жана семестрдик эс алуу убагында да өткөрүлүшү мүмкүн.

**Окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү милдети жана мөөнөтү**

**7-берене. (1)** Студент өзүнө тийиштүү түзүмдүн окуу планында көрсөтүлгөн семестрде окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүгө милдеттүү.

- (2) Окууну убагында бүтүрө албай калып, кийинки окуу жылдарынын аягында университетти бүтүрө турган студенттер, Практика боюнча комиссия тарабынан аныкталган негиздерге таянуу менен, эгер сабагы жок болсо ишемби, жекшемби күндөрүнөн тышкары жумасына 2 иш күнү жана/же семестрдик эс алуу убагында жайкы окуу-өндүрүштүк практикадан өтө алат.
- (3) Эгер студент ишемби, жекшемби күндөрү ишканада иштесе, анда бул күндөр окуу-өндүрүштүк практика катары эсептелет.
- (4) Семестрдик сынак маалында окуу-өндүрүштүк практика өтүүгө тыюу салынат.
- (5) Студент мурда окуган ЖОЖдо окуу-өндүрүштүк практикадан өтсө, окуу-өндүрүштүк практикадан бошотуу үчүн арыз бере алат. Практика боюнча комиссия арызды иликтеп, студенттин окуу-өндүрүштүк практикадан акыркы беш жылда өткөнүн, адистигине ылайыктуулугун, мөөнөтүн, Европа кредит которуу системасынын (AKTS/EKTC) кредити ж.б. критерийлерине жараша студентти окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүдөн биротоло же жарым-жартылай бошотуу сунушун түзүмдүн жетекчисине билдирет. Түзүмдүн башкаруу кеңеши студентти окуу-өндүрүштүк практикадан бошотуу сунушун карап чыгып, ал тууралуу чечим чыгарат.
- (6) Горизонталдык / вертикалдык которулуулар менен кошумча / кош адистик билим берүү программасында окуп жаткан студенттер мурда окуган ЖОЖдо өткөн окуу-өндүрүштүк практикасын тийиштүү документтер менен тастыктаса, Практика боюнча комиссиянын сунушу менен ал практиканын учурдагы окуу программасындагы окуу-өндүрүштүк практикага толук / жарым-жартылай дал келишин түзүмдүн башкаруу кеңеши аныктайт.
- (7) Ден соолугуна байланыштуу окуу-өндүрүштүк практикадан өтө албай калган студенттин маалымдамасы Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Ден соолук борбору тарабынан тастыкталат жана бөлүмдүн / программанын жетекчисине жазуу жүзүндө билдирилет. Маалымдама кабыл алынса, студенттин бул күндөрү окуу-өндүрүштүк практика катары эсептелет.
- (8) Студент орто кесиптик билим берүү / бакалавриат программаларына окууга кирерден мурун адистигине байланыштуу коомдук / жеке менчик ишканада иштесе, ал иштеген мөөнөт 7/5-беренеге таянуу менен каралып чыгат жана окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүнү талап кылган мөөнөттөн кемитилет.

**Окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү жерлери**

- 8-берене. (1)** Окуу-өндүрүштүк практика өтүүгө ылайыктуу мекемелер жана жумуш орундары менен байланыш куруп, кызматташуу абдан маанилүү. Окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишканалары аныктоодо мындай практика окуу-тарбия ишинин бир бөлүгү экенин милдеттүү түрдө эске алуу зарыл.
- (2) Башталгыч билим, орто билим жана жогорку билим берген окуу жайларынын лабораторияларынын, устаканаларынын, илимий-практикалык борборлорунун студенттин адистигине ылайыктуулугуна жараша окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү

ишканалар жергиликтүү мамлекеттик / жеке менчик мекемелердин, уюмдардын жана жумуш орундарынын ичинен тандалат. Жайкы окуу-өндүрүштүк практиканы ушул сыяктуу чет өлкөдөгү мекемелерде да өткөрүүгө болот.

- (3) Ар бир студент Практика боюнча комиссия тарабынан тастыктала турган ишкананы өзү табууга милдетүү. Ошондой эле түзүмдөр студенттерге окуу-өндүрүштүк практикасын өтө турган ишкана табууга көмөк көрсөтөт. Практика боюнча комиссия студенттин окуудагы жетишкендиктерине жана жүрүм-турумуна карата түзүм тапкан ишканага жиберет.
- (4) Окуу-өндүрүштүк практикасын өтүүчү жайды өзү тапкан студент практика башталардан кеминде 15 күн мурун ал жайга байланыштуу маалыматтарды тийиштүү комиссияга берип, макулдугун алышы керек. Практика боюнча комиссиянын макулдугун албай туруп окуу-өндүрүштүк практикадан өтсө, жараксыз деп табылат.

#### **Окуу-өндүрүштүк практика боюнча кайрылуу жана документтерди тапшыруу**

- 9-берене. (1)** Студент окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүчү ишканадан «Окуу-өндүрүштүк практикага чакыруу кагазына» кол койдурушу керек.
- (2) Окуу-өндүрүштүк практика боюнча кайрылуу жасаган студент «Окуу-өндүрүштүк практикага чакыруу кагазын» тийиштүү бөлүмдүн / программанын жетекчисине тапшырат. Практика боюнча комиссия тарабынан документтери текшерилген жана тастыкталган студентке тийиштүү бөлүмдүн / программанын жетекчиси тарабынан практиканттын өздүк делосу берилет. Окуу-өндүрүштүк практика башталган күнү ишкананын жетекчилигине студент өздүк делосун тапшырат.

#### **Окуу-өндүрүштүк практика боюнча жооптуу окутуучунун милдеттери**

- 10-берене. (1)** Семестрдин ичинде жергиликтүү ишканаларда өтө турган окуу-өндүрүштүк практикага мониторинг жүргүзүү үчүн «Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин бакалавр жана орто кесиптик билим берүү программалары боюнча окуу-тарбия иштерин жүргүзүү боюнча нускамасынын» 19-беренесинин алкагында бөлүм / программа боюнча 15 студентке чейин окуу-өндүрүштүк практика боюнча жооптуу бир окутуучу дайындалат.
- (2) Кеминде 4 Европа кредит которуу системасынын (AKTS/EKTC) кредитин түзгөн иш окуу-өндүрүштүк практика боюнча жооптуу окутуучунун апталык окуу жүгүнө студенттин санына карабастан эки саат гана кошулат.
- (3) Окуу-өндүрүштүк практика боюнча жооптуу окутуучунун милдеттери төмөнкүдөй:
  - a) Практикант жана практика өтүлүүчү ишкана менен байланыш маалыматтарын (адрес, телефон, электрондук дарек) камтыган тизмени даярдоо;
  - b) Окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишканадагы жооптуу адам менен жолугуп, практикант тууралуу маалымат алуу;
  - c) Окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишканада студенттин иш коопсуздугун сакташын көзөмөлдөө жана көйгөйлүү кырдаалдар боюнча зарыл эскертүүлөрдү берүү;
  - d) Окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишканада студенттин жүрүм-турумун, кийген формаларын жана ишин текшерүү;
  - e) Окуу-өндүрүштүк практикадан алынган тажрыйба жана өнүгүү тууралуу отчет даярдоо боюнча студентке жардам берүү;
  - f) Практиканттын өздүк делосун жана баалоо формасынын толтурулуп, тиешелүү түзүмдүн Практика боюнча комиссиясына жеткирилишин камсыз кылуу.

**Окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишканада кармана турган принциптер**

- 11-берене. (1)** Студент окуу-өндүрүштүк практика өтүп жаткан ишкананын укуктук, административдик, эмгек, дисциплинардык жана иш коопсуздук эрежелери менен “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Студенттердин тартиби боюнча нускамасынын” жоболоруна дал келүүгө тийиш.
- (2)** Студент окуу-өндүрүштүк практика өтүүнү улантууга жана ишкананын жетекчилиги тарабынан берилген иштерди аткарууга милдеттүү.

**Чет өлкөдө окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү**

- 12-берене. (1)** Кыргыз Республикасынан башка өлкөдө өтө турган окуу-өндүрүштүк практикалар *студент өз каражаты менен өтө турган чет өлкөдөгү практика* жана *университет каржылаган чет өлкөдөгү практика* болуп экиге бөлүнөт.
- (2)** Студенттин чет өлкөдө өз каражаты менен практика өтүүсү Практика боюнча комиссия тарабынан ылайыктуу деп табылса, анда бардык чыгымдар студент тарабынан төлөнөт, Кыргыз-Түрк “Манас” университети эч кандай чыгымдарды төлөбөйт.
- (3)** Кыргыз-Түрк “Манас” университети окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү максатында чет өлкөгө студенттерди жиберүү үчүн төмөнкү иштер жасалат:
- a)** Академиялык түзүмдөрдүн сунуштарына ылайык, Кыргыз-Түрк “Манас” университети окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү үчүн чет өлкөгө студенттерди жибере алат. Чет өлкөдө окуу-өндүрүштүк практикадан өтө турган студенттер окуудагы жетишкендиги, тартип бузуу боюнча жаза албагандыгы жана Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин атынан барууга татыктуулугуна көңүл бөлүү менен академиялык түзүмдөрдүн сунушу жана Окумуштуулар кеңешинин буйругу менен тандалат.
  - b)** Кыргыз-Түрк “Манас” университети окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү үчүн чет өлкөгө жиберилген студенттердин жол киресин төлөйт.
- (4)** Кыргыз-Түрк «Манас» университети тарабынан чет өлкөгө окуу-өндүрүштүк практикадан өтүү үчүн жибериле турган студенттин паспорту өзү, ал эми визасы Кыргыз-Түрк «Манас» университети тарабынан даярдалат.
- (5)** Чет өлкөдө окуу-өндүрүштүк практикадан өтө турган студенттин ден соолугун камсыздандыруу боюнча чыгымдар практикадан өтүлүүчү ишкана же студент тарабынан каржыланат.
- (6)** Чет өлкөдө окуу-өндүрүштүк практикадан өтө турган студенттин ата-энеси студентке чет өлкөдө окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүгө уруксат бере тургандыгы жөнүндө нотариустан күбөлөндүрүлгөн макулдугун берет. Чет өлкөдө студент кабылган түрдүү терс жагдайлар үчүн Кыргыз-Түрк “Манас” университети жооптуу, ал эми студент окуу-өндүрүштүк практикадан өтпөсө же жетишпей калса, Кыргыз-Түрк “Манас” университети тарткан чыгымдарды төлөйт.

**Багыт берүүчү маалыматтар**

- 13-берене.** Практика боюнча комиссия жайкы өндүрүштүк практикасын чет өлкөдө өтөй турган студенттерге бара турган өлкөнүн жалпы өзгөчөлүктөрү, расмий иш жана жол-жоболору, тамак-ашы, кийим-кечеси, дин ишеними, жүрүм-турум жана тартип, жашоо образы, социалдык-маданий өзгөчөлүктөрү, өзгөчө кырдаалдарда кайрыла турган жери, окуу-өндүрүштүк практика өтүлүүчү ишкана жана анын түзүмү, эмгек шарттары ж.б. боюнча негизги маалыматтарды берет.

**Практиканттын өздүк делосу**

- 14-берене.** Практиканттын өздүк делосу түрк-англис же кыргыз-орус тилдеринде тиркемеде берилген.

### Практиканттын өздүк делосун толтуруу жана бекитүү

- 15-берене. (1)** Практиканттын өздүк делосундагы студентке жана ишканага тийиштүү маалыматтарды студент толтурат.
- (2) Апта ичинде жасалган иштердин таблицасын ишкананын жетекчилиги бекитет.
  - (3) Окуу-өндүрүштүк практиканы баалоо формасын студент, ал эми практикантты баалоо таблицасын ишкананын жетекчилиги толтурат, бекитет жана мөөр басат.
  - (4) Практиканттын өздүк делосунун акыркы бетиндеги «студенттин пикири» деген жерине студент өзүнүн жеке пикирин жазып, толтурат.
  - (5) Окуу-өндүрүштүк практика аяктагандан кийин Практикантты баалоо формасы чапталып, мөөр басылып, конвертте, купуялуулук принцибине ылайык окуу-өндүрүштүк практика боюнча жооптуу окутуучуга же практиканттын колуна берилет.

### Студенттин окуу-өндүрүштүк практикадан өтүүсүн баалоо жана апелляция

- 16-берене. (1)** Окуу-өндүрүштүк практика бүткөндөн кийин семестрдин алгачкы 15 күнүнүн ичинде тийиштүү комиссияга практиканттын өздүк делосу тапшырылат. Жүйөөсүз тапшырылбаган өздүк дело каралбайт.
- (2) Практиканттын өздүк делосун тийиштүү комиссия иликтейт жана практиканын ийгиликтүүлүгү жөнүндө чечим чыгарат.
  - (3) Практика боюнча комиссия туура көрсө, студент баалоо учурунда практика боюнча жооптуу окутуучу жана ишкананын жетекчилиги менен жолугуп, кошумча маалымат талап кыла алат.
  - (4) Практика боюнча комиссия туура көрсө, студентке кемчилигин жоюуга мүмкүнчүлүк берет.
  - (5) Практика боюнча комиссия карап чыккандан кийин окуу-өндүрүштүк практикадан ийгиликтүү өткөн / өтпөй калган студенттердин тизмеси түзүмдүн жетекчилигине жиберилет.
  - (6) Окуу-өндүрүштүк практиканы баалоо формасындагы кеминде эки критерий төрттүк система боюнча баасы 2.00дөн жана бештик система боюнча баасы 3.00төн төмөн болсо, студент өткөн окуу-өндүрүштүк практика жараксыз деп табылат. Окуу-өндүрүштүк практикадан өтпөй калган студент кайрадан практикадан өтүүгө тийиш.
  - (7) Окуу-өндүрүштүк практика үчүн коюлган баа жарыялангандан кийин 7 иш күнү ичинде баасына нааразы студент апелляцияга берүүгө акысы бар. Тийиштүү комиссия апелляция тууралуу арызды иликтейт жана 5 иш күнү ичинде жыйынтык чыгарат.
  - (8) Түзүмдүн башкаруу кеңеши бекиткен практиканттардын тизмеси Ректораттын Студенттик иштер башкармалыгына жиберилет жана студенттин баасы Практика боюнча комиссиянын төрагасы тарабынан Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин “Студенттин маалыматтык системасында (OBİS)» чагылдырылат. Бул процедуралардын натыйжасында практикант өздүк делосун тийиштүү бөлүмдүн / программанын жетекчисине тапшырат.

### Күчүнө кириши

- 17-берене.** Бул жобо Окумуштуулар кеңеши кабыл алган күндөн тарта күчүнө кирет. Бул жобо күчүнө кириши менен Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2008-жылдын 15-январындагы 2008-1.8 номерлүү чечими менен кабыл алынган “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин бакалавр жана орто кесиптик билим берүү программаларында билим алган студенттердин окуу-өндүрүштүк практика боюнча нускамасы” жокко чыгарылат.

**Ишке ашырылышы**

**18-берене.** Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору тарабынан ишке ашырылат.

*Бул жобо, Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 7-декабрындагы №2023-15.77(d) чечими менен кабыл алынды.*



## КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖОЖДОН КИЙИНКИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАЛАРЫН ИШКЕ АШЫРГАН ИНСТИТУТТАРДЫН ТҮЗҮМҮ ЖАНА АНЫН ИШМЕРДИГИ БОЮНЧА НУСКАМАСЫ

### Максаты жана мазмуну

**1-берене.** Бул нускаманын максаты – Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган институттардын окуу-тарбия ишмердигин жүргүзүүсүн, аны жүзөгө ашыруусун жана түзүмдүн биргелешип иш алып баруусун камсыз кылуу.

Бул нускама Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректоратына караштуу бардык изилдөө жана билим берүү институттарынын түзүмүн жана ишмердигин камтыйт.

### Укуктук негиздеме

**2-берене.** Бул нускама Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставынын тиешелүү беренелерине ылайык иштелип чыккан.

### Аныктамалар жана кыскартуулар

**3-берене.** Бул нускамада төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

|                            |                                                                                                                   |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Университет</b>         | : Кыргыз-Түрк “Манас” университети;                                                                               |
| <b>Камкорчулар кеңеши</b>  | : Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңеши;                                                         |
| <b>Ректорат</b>            | : Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректораты;                                                                  |
| <b>Окумуштуулар кеңеши</b> | : Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңеши;                                                        |
| <b>Башкаруу кеңеши</b>     | : Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Башкаруу кеңеши;                                                            |
| <b>Институт</b>            | : Кыргыз-Түрк «Манас» университетине караштуу ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган институттар. |

### Түзүмү

**4-берене.** Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставынын жоболоруна ылайык түзүлгөн институттардын органдары, бул органдардын түзүмү, иштөө убактысы, укук жана милдеттери төмөндө белгиленген:

- a) **Институттун органдары:** Институттун мүдүрү, институттун кеңеши жана институттун башкаруу кеңеши.
- b) **Институттун мүдүрү:** Биринчи проректордун пикири менен Ректор тарабынан 3 жылга дайындалат. Кызматтык мөөнөтү аяктаган мүдүр кайрадан дайындала алат. Мүдүрдүн институтта иштеген окутуучулардын арасынан 3 жылга дайындалган эң көп эки орун басары болот. Институттун мүдүрүнүн орун басарлары мүдүрдүн сунушу, Биринчи проректордун пикири менен Ректор тарабынан дайындалат. Институттун мүдүрүнүн кызматтык мөөнөтү аяктаганда орун басарларынын да мөөнөтү аяктайт. Институттун мүдүрү Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставына жана тийиштүү мыйзамдык ченемдик актыларга ылайык өзүнө жүктөлгөн милдеттерди аткарат. Институттун мүдүрүнүн милдетин аткарууда же институттун мүдүрү кызматынан кеткен учурда декандарга карата кандай чаралар көрүлсө, ошондой эле чаралар көрүлөт. Институттун мүдүрлөрү дайындоо тартибине ылайык, зарыл учурда кызматтан четтетилиши мүмкүн.
- c) **Институттун кеңеши:** Институттун кеңеши мүдүрдүн жетекчилиги астында мүдүрдүн орун басарлары менен институтка караштуу илимий/көркөм өнөр тармактарынын башчыларынан турат.

- d) **Институттун башкаруу кеңеши:** Институттун башкаруу кеңеши мүдүрдүн жетекчилиги астында анын орун басарлары жана мүдүр тарабынан сунушталган алты талапкердин арасынан институттун кеңеши тарабынан 3 жылга шайланган 3 профессор окутуучудан түзүлөт. Институттун кеңеши жана институттун башкаруу кеңеши тийиштүү мыйзамдык ченемдик актыларга ылайык факультеттин кеңешине жана факультеттин башкаруу кеңешине жүктөлгөн милдеттерди институт катары аткарат.
- e) **Институтка караштуу илимий/көркөм өнөр тармактары:** Институтка караштуу ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган бөлүмдөр болуп саналат. Бул бөлүмдөр ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырууда институттун алдында жооптуу болуп, ишке ашырыла турган жаңы окутуу программалары, бул программаларга киргизилген өзгөртүүлөр, кабыл алынуучу студенттердин саны, бир семестрде ачылган жаңы сабактар жана бул сабактарды бере турган окутуучулар жөнүндө маалыматтарды институтка билдирүүгө, о.э. жюрилер жана кураторлор тууралуу тийиштүү илимий/көркөм өнөр тармагынын академиялык кеңешинде аныкталган сунуштар менен комиссиянын жана жюринин чечимдерин, отчетторун тапшырууга милдеттүү.
- f) **Институттун илимий/көркөм өнөр тармагынын академиялык кеңеши:** Институттун илимий/көркөм өнөр тармагынын академиялык кеңеши Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде толук айлык акы менен иштеген жана тийиштүү илимий/көркөм өнөр тармагында иштеген профессор окутуучулар менен илимдин доктору болгон ага окутуучулардан түзүлөт.
- g) **Институттун илимий/көркөм өнөр тармагынын башчысы:** Институтка караштуу ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган бөлүмдөрдүн башчылары болуп саналат. Илимий/көркөм өнөр тармагынын башчысы ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырууда институттун алдында жооптуу болушат.

**5-берене.** Бир окуу программасы боюнча ЖОЖдон кийинки билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн тийиштүү программанын илимий/көркөм өнөр тармагы боюнча бакалавриат программасы окутулушу шарт эмес. Бир окуу программасы боюнча ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырууда Ректордун сунушу менен Камкорчулар кеңеши тарабынан чечим кабыл алынат.

**6-берене.** Ректоратка караштуу институттардын түзүмдөрүн түзгөн илимий/көркөм өнөр тармактары төмөнкүдөй түрдө аныкталган:

- a) Табигый илимдер институтунун илимий тармактары университетке караштуу табигый илимдер, инженерия, архитектура, инженерия-архитектура, кеме куруучулук жана океанология, көмүр өндүрүү, курулуш, электроэнергия, электроника, машиналарды өндүрүү, химия-металлургия, авиация жана космонавтика, айыл чарба, токойлорду өстүрүү, суу ресурстарын башкаруу, океанология факультеттеринин бөлүмдөрү менен табигый жана гуманитардык, өнөр жай искусствосу, педагогика факультеттеринин табигый илимдер тармагындагы бөлүмдөрү, искусство жана дизайн факультеттеринин технология бөлүмү менен бирдей аталышта болот. Факультеттердин бөлүм башчылары ошол эле учурда институттун тармак башчылары болушат.
- b) Коомдук илимдер институтунун илимий жана көркөм өнөр тармактары университетке караштуу гуманитардык, экономика, менеджмент, экономика жана башкаруу, политология, юриспруденция, теология, көркөм өнөр, коммуникация, соода жана туризм, педагогика факультеттери, консерваториянын бөлүмдөрү менен табигый-гуманитардык жана педагогика факультеттеринин табигый илимдер тармагынан



сырткаркы бөлүмдөрү менен бирдей аталышта болушат. Факультеттердин жана консерваториянын бөлүм башчылары ошол эле учурда институттун тармак башчылары болушат.

- с) Табигый илимдер, коомдук илимдер жана медицина институттарында Ректордун сунушу жана Камкорчулар кеңешинин чечими менен ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашыруу максатында бир факультеттин, бөлүмдүн же илимий тармактын ичинен башка аталыштагы тийиштүү институттун алдында дисциплиналар аралык илимий тармак ачылышы мүмкүн. Бул илимий тармактын башчысы тийиштүү декандын жана институттун мүдүрүнүн сунушу менен ректор тарабынан дайындалат.

**7-берене.** Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектебинин, муниципалдык кызмат көрсөтүү жогорку мектебинин бүтүрүүчүлөрү коомдук илимдер институтунда, жарандык авиация жогорку мектебинин, кесиптик технология жогорку мектебинин, өнөр жай искусствосу жогорку мектебинин, кесиптик-техникалык окуу жайлардын бүтүрүүчүлөрү табигый илимдер институтунун ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча окуй алышат. Бул жогорку мектептердин мүдүрлөрү же орун басарлары бул тармактарда тийиштүү институттун илимий тармак башчысынын милдеттерин да аткарышат.

**8-берене.** Эреже катары ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары институттун илимий жана көркөм өнөр тармактары менен бирдей аталышта болушат. Бирок Ректордун сунушу жана Камкорчулар кеңешинин чечими менен бир институттун илимий же көркөм өнөр тармагында ошол институттун илимий же көркөм өнөр тармактарынын ичинен башка аталышта ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы ачылышы мүмкүн.

ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы магистратура, докторантура же ассистентура-стажировка программалары боюнча аныкталган санда, мазмунда жана аталышта болгон милдеттүү жана тандалма сабактар менен докторантура боюнча кандидаттык минимум-дардан, ассистентура-стажировка боюнча квалификациялык сынактан, диссертациялык иштен жана көркөм өнөр чыгармасынан турат.

### Ишмердиги

**9-берене.** Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча окутуу иши ректоратка караштуу институттар тарабынан уюштурулат жана жүргүзүлөт. ЖОЖдон кийинки билим берүү жана ага тийиштүү иш-чаралар үчүн керектелген чыгымдар ректораттын макулдугу жана уруксаты менен университеттин бюджетинен, айланма капиталдан, университеттен сырткаркы мекемелер жана уюмдар тарабынан илимий-изилдөөлөр үчүн университетке берилген финансылык жардамдардан каржыланып, тийиштүү институттун мүдүрлүгү тарабынан ишке ашырылат. ЖОЖдон кийинки билим берүү, илимий-изилдөө, өндүрүштүк практика жана жарыялоо боюнча иш-чараларды ишке ашырууда университеттин бардык бөлүмдөрүнүн мүмкүнчүлүктөрү пайдаланылат.

**10-берене.** Институттун илимий тармагы боюнча окуу программалары институттун кеңештеринде колго алынып, окумуштуулар кеңешинин чечими менен кабыл алынат.

Бир семестрде ачыла турган сабактар жана бул сабактарды бере турган профессор-окутуучулар тийиштүү институттун илимий же көркөм өнөр тармагынын башчысы жана профессор-окутуучулар тарабынан аныкталып, институттун кеңеши тарабынан бекитилет.

**11-берене.** Студенттер кайсы ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы боюнча окуй турганын кирүү сынагына катталып жаткан учурда билдириши керек.

Институттун кеңеши тарабынан бекитилген сабактардын ичинен кайсылары студенттердин атайын сабак программасында орун алары тийиштүү студенттин кураторунун чечими менен аныкталат. Илимий жетекчи дайындалганга чейин бул милдет тийиштүү институттун илимий же көркөм өнөр тармагынын башчысы тарабынан аткарылат.

**12-берене.** Диссертациялык иш жана көркөм өнөр чыгармасы үчүн илимий жетекчилер тийиштүү институттун илимий жана көркөм өнөр тармактарынын академиялык кеңешинин чечими менен институттун башкаруу кеңеши тарабынан дайындалып, студенттердин диссертациялык иши жана өндүрүштүк практикалары аныкталат.

**13-берене.** Бирден ашык институттун тийиштүү чөйрөсүнө кирген, ЖОЖдон кийинки билим берүү, илимий-изилдөө, өндүрүштүк практика жана жарыялоо багытындагы институттун илимий же көркөм өнөр тармагынын иш-чаралары боюнча координациялоо иштери тийиштүү институттун мүдүрлөрү тарабынан ишке ашырылат.

**14-берене.** Кыргыз-Түрк “Манас” университетине караштуу ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган институттардын илимий жана көркөм өнөр тармактарында болбогон тармактар боюнча адистерди даярдоо үчүн тийиштүү тармактарда билим берген университеттерге студенттер жиберилиши мүмкүн. Эки же андан көп жогорку окуу жайлар тарабынан биргелешип ишке ашырыла турган ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары ачылышы мүмкүн.

#### **Күчүнө кириши**

**15-берене.** Бул нускама Камкорчулар кеңеши тарабынан кабыл алынгандан кийин күчүнө кирет. Бул нускама күчүнө киргенден кийин Камкорчулар кеңешинин 2008-жылдын 18-ноябрында 2008-02/3-номерлүү чечими менен кабыл алынган “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ишке ашырган институттардын түзүмүн уюуштуруу жана аны ишке ашыруу боюнча нускамасы” күчүн жоготот.

#### **Ишке ашырылышы**

**16-берене.** Бул нускама Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректораты тарабынан ишке ашырылат.

*Бул нускама Камкорчулар кеңешинин 2012-жылдын 28-мартындагы 2012-01/2-б номерлүү чечими менен кабыл алынган.*